

LISINSKI
SUBOTOM
UVJEK
LISINSKI
NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ!

CHARLES GOUNOD:
*Mors
et vita*

Povodom 100. godišnjice utemeljenja
Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu

subota, 8. travnja 2017.
u 19 i 30 sati

KONCERTNA DVORANA VATROSLAVA LISINSKOG

DIRIGENT: **TOMISLAV FAČINI**
SIMFONIJSKI ORKESTAR, ZBOR I SOLISTI MUZIČKE AKADEMIJE

KONCERTNA DVORANA CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ INVALUABLE EXPERIENCE

SURADNJA: MUZIČKA AKADEMIJA, AKADEMIJA DRAMSKE UMJETNOSTI,
ARHITEKTONSKI FAKULTET / STUDIJ DIZAJNA,
AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI

U produkciji:

U povodu 100. godišnjice utemeljenja Medicinskog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu

CHARLES GOUNOD:

MORS ET VITA

Oratorij
(izbor)

PRIMA PARS – MORS

PROLOGUS

REQUIEM

Introitus et Kyrie

Inter oves

Confutatis

Pie Jesu

Agnus Dei

EPILOGUS

SECUNDA PARS – JUDICIUM

Tubae ad ultimum iudicium

Ressurrectio mortuorum

Judex

JUDICIUM ELECTORUM

JUDICIUM REJECTANEORUM

TERTIA PARS – VITA

VISIO SANTI JOANNIS

Lacrymae, dolor, mors, amplius non exstabunt

Et vidi coelum novum et terram novam

Jerusalem Coelestis

Sanctus

RIJEČ DEKANA MEDICINSKOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Na programu je, koliko nam je poznato, prva izvedba u Hrvatskoj oratorija *Mors et vita* (Smrt i život) za soliste, zbor i orkestar, francuskog romantičarskog skladatelja Charlesa Gounoda. Oratorij je produkt suradnje simfonijskog orkestra, zbora i solista Muzičke akademije, Akademije dramske umjetnosti, Akademije likovnih umjetnosti i Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Ova izvedba oratorija *Smrt i život* posvećena je obilježavanju stote obljetnice Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu koja je važan događaj ne samo na Sveučilištu u Zagrebu nego i u cijeloj Hrvatskoj. U proteklih sto godina postojanja, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu sa svojim djelatnicima i studentima uvijek je nastojao obavljati svoju zadaću na najvišoj razini na dobrobit zdravlja svih stanovnika Hrvatske, bez obzira na uvjete u kojima se nalazi. Medicinski fakultet je od samog osnutka bio i ostao, u sklopu Sveučilišta u Zagrebu, najveća, najsloženija i znanstveno najjača sastavnica. Usprkos problemima, zahvaljujući Medicinskom fakultetu, hrvatska je medicina prema međunarodnim parametrima i većini ocjenskih ljestvica iznadprosječno uspješan segment hrvatske znanosti i struke. Značenje Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu za funkcioniranje zdravstvenog sustava je neprocjenjivo jer je taj Fakultet osnovao sve medicinske fakultete u zemlji i većinu u susjedstvu, omogućio testiranje i uvođenje novih dijagnostičkih i terapijskih postupaka u zdravstvene ustanove te obrazovao i odgojio najveći broj zdravstvenih djelatnika (liječnika i sestara) do najviših razina. Kao što je to bilo i u prijašnjim teškim razdobljima, želimo da i ubuduće Fakultet ostvaruje najviše standarde struke, znanosti i nastave i uspješno se bori za materijalnu i kadrovsku osnovu kako bi obrazovao i odgojio nove generacije zdravstvenih djelatnika i omogućio funkcioniranje našega zdravstvenog sustava.

Marijan Klarica, prof. dr. sc. (MEF)

RIJEČ DEKANA MUZIČKE AKADEMIJE SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Dragi prijatelji glazbe,

u povodu stote godišnjice osnutka Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Muzička akademija u suradnji s Akademijom likovnih umjetnosti, Akademijom dramske umjetnosti i Arhitektonskim fakultetom / Studijem dizajna posvećuje večerašnji koncert toj velikoj obljetnici. Iako se na prvi pogled može činiti da umjetnost, a osobito glazba, nema ništa zajedničko s medicinom, postoji neka "tajna veza" između tih dviju disciplina koja se može pratiti od najstarijih vremena čovječanstva. Razlog tome je možda prvotna funkcija glazbe kao medija koji je pratio rituale i magijske obrede mnogih civilizacija u zazivanju natprirodnih sila u slučaju bolesti, lova, žetve ili vremenskih nepogoda. Terapijski učinak glazbe poznat je i iz nekih od najstarijih tekstova čovječanstva poput Biblije, a grčki filozofi poput Platona i Aristotela smatrali su glazbu izuzetno važnom za zdravlje duše i tijela. Iako je medicina danas egzaktna disciplina koja svoje spoznaje temelji na znanstvenim istraživanjima i uz pomoć najnovijih tehničkih dostignuća, u pravom smislu riječi čini čuda, te produkuje ljudski život, ipak ima svoje granice i ograničenja koja je upoznao svaki liječnik i medicinski djelatnik. Jer, uz sve znanje i svu moć u liječničkim rukama, uz sve vidljivo postoji ono nevidljivo, uz sve racionalno i znanstveno postoji i ono iracionalno, metafizičko i neobjašnjivo što mnoge liječnike gura u naručje umjetnosti, posebno glazbe koja dolazi iz jednog drugog svijeta, druge dimenzije i možemo je s pravom okarakterizirati kao dar s nebesa i tračak svjetla nade u našoj ljudskoj dolini suza. Zato kroz povijest imamo brojne liječnike glazbenike, liječničke orkestre i zborove, liječnike zaljubljenike u umjetnost u kojoj su pronašli utjehu, smirenje, radost i nadu. Upravo to želimo njima i svima vama, poštovana publiko, podariti večerašnjim koncertom i veličanstvenom glazbom oratorija Charlesa Gounoda simboličnog naslova *Smrt i život*. Neka vam ova glazba probudi nadu u život i sve ono što volite u njemu, sve ono zbog čega je vrijedno živjeti i biti na ovom svijetu.

Dalibor Cikojević, red. prof. art. (MA)

Sveučilište u Zagrebu
Muzička akademija
Akademija likovnih umjetnosti
Akademija dramske umjetnosti
Arhitektonski fakultet (Studij dizajna)
Medicinski fakultet

REKTOR:

Damir Boras, prof. dr. sc.

DEKANI:

Dalibor Cikojević, red. prof. art. (MA)
Aleksandar Battista Ilić, red. prof. art. (ALU)
Franka Perković Gamulin, izv. prof. art. (ADU)
Krunoslav Šmit, izv. prof. dr. sc. (AF)
Marijan Klarica, red. prof. dr. sc. (MEF)

DIRIGENT:

Tomislav Fačini, red. prof. art. (MA)

DIRIGENTICA ZBORA:

Jasenka Ostojić, red. prof. art. (MA)

SOLISTI:

Natalija Kralj, sopran, 3. g. integriranog studija pjevanja (MA)
Emilia Rukavina, mezzosopran, 1. g. integriranog studija pjevanja (MA)
Matej Predojević Petrić, tenor, 3. g. integriranog studija pjevanja (MA)
Marin Čargo, bariton, 2. g. integriranog studija pjevanja (MA)

Mentorice solista (MA):

Martina Gojčeta Silić, izv. prof. art. (Natalija Kralj)
Dunja Vežović, red. prof. art. (Emilia Rukavina, Matej Predojević Petrić)
Martina Zadro, izv. prof. art. (Marin Čargo)

ANIMACIJE:

Domagoj Bogdan, Morana Bunić, Teuta Gatolin, Dorotea Hamer, Stella Hartman, Fran Oršanić, Jakov Piplica, Karla Skok, Anna Šagadin, Lara Šimičić, Dora Unković i Katarina Zidar, studenti 2. g. preddiplomskog studija, Odsjek za animirani film i nove medije (ALU)

Mentor:

Milan Trenc, red. prof. art. (ALU)

OBLIKOVANJE SVJETLA:

Dina Marijanović i Ivan Štrok, studenti 1. g. diplomskog studija snimanja, usmjerene Oblikovanje svjetla (ADU)

Mentor:

Boris Popović, red. prof. art. (ADU)

OBLIKOVANJE ZVUKA:

Emma Teur i Nina Ugrinović, studentice 1. g. diplomskog studija montaže, usmjerene Oblikovanje zvuka (ADU)

Mentorica:

Bernarda Fruk, red. prof. art. (ADU)

SIMFONIJSKI ORKESTAR MUZIČKE AKADEMIJE SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

KONCERTNA MAJSTORICA:

Marija Bašić

PRVE VIOLINE:

Marija Bašić, Leopold Stašić, Jeremija Bundalo, Ana Tomšić, Alisa Šepić, Paula Žuljević, Manuela Pavičić, Ana Ivanov, Anđela Lijović, Joško Stojanov, Martin Češnjak

DRUGE VIOLINE:

Eleonora Hil, Ivo Martinović, Marta Serdarušić, Urban Jerman, Tanja Prgomet, Mia Marenčić, Paula Vuko, Klaudija Cobenzl, Ana Pavković, Blaž Žagač

VIOLE:

Mislav Salopek, Sonja Jugo, Ema Tufekčić, Margareta Lukić, Iva Šalić, Bianca Kostić

VIOLONČELA:

Romana Šimbera, Iva Ilakovac, Katarina Evetović, Martina Vuletić

KONTRABASI:

Gustav Barišin, Vinko Vujec, Matija Kasaić Drakšić, Domagoj Habek

HARFA:

Brin Bernatović

ORGULJE:

Krešimir Klarić

FLAUTE:

Žofie Součková, Ivana Kovačević

OBOE:

Dunja Čolić, Marta Meštrović

KLARINETI:

Josip Kir-Hromatko, Filip Mikuša

FAGOTI:

Matko Smolčić, Sebastijan Tarbuk

ROGOVI:

Marko Novak, Mijo Majić, Barbara Dolenc, Valentino Buić, Dario Kšenek, Antonio Škiljan

TRUBE:

Ivan Kolarević, Vedran Verić, Luka Buljan

TROMBONI:

Mario Janković, Luka Lazar, Marin Cvitanović, Hrvoje Kurtanjek

TUBA:

Mia Čačić

TIMPANI:

Petar Pranjić

UDARALJKE:

Marin Borščak

ASISTENTI DIRIGENTA:

Maro Rica, 2. g. integriranog studija dirigiranja (MA)
Jurica Petar Petrač, 1. g. integriranog studija dirigiranja (MA)

VODITELJ ORKESTRA:

Georg Draušnik, red. prof. art. (MA)

NADZORNIK ORKESTRA:

Nikša Gašpari (MA)

POSLUŽITELJ ORKESTRA:

Zoran Boch

ZBOR MUZIČKE AKADEMIJE SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

SOPRANI:

Darija Auguštan, Ana Marija Barišić, Stela Beno, Josipa Bilić, Marija Anđela Biondić, Danijela Bošnjak, Dora Budimir, Irma Dragičević, Marta Faullend Heferer, Nina Franulović, Terezija Galić, Mia Gazdović, Josipa Gvozdanić, Vedrana Hukavec, Sara Jakopović, Lucija Jelušić, Klara Juričić, Sara Komljenović, Ana Pavićević, Iva Renić, Petra Škoda, Zrinka Sojčić, Maja Sremec, Manuela Vuković, Tea Zec, Yuchen Zhang, Patricia Žudetić

ALTOVI:

Sara Blažev, Mirta Borovac, Zohra Boukhatem, Iva Božić, Ivona Božić, Mirjam Bungić, Petra Čaleta, Matea De Bona, Marina Đoković, Lucija Ercegovac, Andrea Grdenić, Ema Gross, Ines Grubišić, Martina Ivčević, Ana Jazbec, Matija Jerković, Lucija Juričić, Lara Kelemen, Lea Konjetic, Ema Kopi, Antonija Kovaček, Morana Lakotić, Barbara Lalić, Kristina Medenjak, Kristina Mišić, Katarina Pavlović, Mia Pleša, Antea Poljak, Karla Šain, Klara Spajić, Petra Stojaković, Arpy Vardanyan, Josipa Vuković, Klara Zečević Bogojević

TENORI:

Sven Brajković, Tomislav Brebrić, Antonio Ceković, Antonio Čorak, Martin Gelić, Tomislav Jelavić, Jura Kaurinović, Mladen Kosovec, Robert Leitner, Matej Magdić, Julijan Martinčević, Marin Morić, Neven Resnik, Marko Šantek, Luka Šindija, Juraj Vivana Šokičić

BASOVI:

Franjo Bilić, Marko Blašković, Miha Bole, Mateo Bošnjaković, Ivan Božanić, Marin Čargo, Dominik Došen, Ivan Galić, Kristijan Glavan, Frane Zvonimir Golem, Stipe Iličić, Ivan Kero, Krešimir Klarić, Filip Knežević, Ivan Koprić, Domagoj Kos, Luka Lovreković, Antonio Marić, Šimun Matišić, Franjo Pečarić, Luka Rovis, Tomislav Ružak, Vid Šarkanj, Stjepan Schweizer, Filip Šimunović, Franjo Šoštarić, Krešimir Španić, Srđan Stanojević, Lovro Stipčević, Nikola Trputec, Luka Vidović, Filip Vinček, Damir Vlašić, Edi Vugrinec

DIRIGENTICA ZBORA:

Jasenska Ostojić, red. prof. art. (MA)

KOREPETITORI ZBORA:

Ivan Bebić, 5. g. integriranog studija glasovira (MA)

Marija Lucija Kunjko, 5. g. integriranog studija glasovira (MA)

PRODUKCIJA

IZVRŠNA PRODUKCIJA:

Vesna Rožić (MA)

ODNOSI S JAVNOŠĆU:

Tanja Halužan i Ida Szekeres

OBLIKOVANJE PLAKATA I NASLOVNICE PROGRAMSKE KNJIŽICE:

Ljubica Golubić, Stella Grabarić i Marijana Šimag, studentice 3. g. preddiplomskog studija vizualnih komunikacija (AF, SD)

Voditelj studija dizajna: Stipe Brčić, red. prof. art. (AF, SD)

Mentor: Ivan Doroghy, red. prof. art. (AF, SD)

POKRATE:

ADU = Akademija dramske umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu

AF (SD) = Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Studij dizajna

ALU = Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu

MA = Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu

MEF = Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Sudbinu oratorija u Francuskoj umnogome su obilježili događaji u sferi politike. Potkraj 18. stoljeća oratorij je zauzimao istaknuto mjesto u slavnome pariškom koncertnom ciklusu *concert spirituel*. Nasilno uklanjajući sakralnu glazbu iz javnoga života, Francuska revolucija prekinula je taj ciklus i tako zaustavila razvoj tada popularne glazbene vrste. Tek će duboko u 19. stoljeću francuski skladatelji pokušati vratiti veličinu i dostojanstvo tamošnjoj sakralnoj glazbi pa će i oratorij ponovno zauzeti bitno mjesto u njihovu radu. Jedan od nositelja te obnove bio je skladatelj **Charles-François Gounod** (Pariz, 1818. - Saint-Cloud, 1893.).

Iako je vjera imala veliku ulogu u Gounodovu privatnom životu, njegova najuspješnija sakralna djela nastala su tek u kasnijem stvaralačkom razdoblju. Posljednjih desetak godina života bio je duboko zaokupljen teološkim pitanjima i propitivanjem ljudske prirode. Takva posvećenost religiji nije za skladatelja bila neobična, ako se uzme u obzir da se u mladosti ozbiljno namjeravao zarediti i čak se priključio sjemeništu. Javno se zalagao za opstanak crkvenih zbornih škola kad ih je francuska politika kanila zatvoriti tijekom sekularizacije obrazovnog sustava. Gounod je smatrao da je sakralna glazba najbolja za obuku mladih pjevača, zbog svoje kvalitete i neiskvarenosti i zato što ih upućuje na glazbeni svijet lišen taštine i potrage za efektom. Gounodov skladateljski problem možda je upravo u oprečnosti između težnje prema duhovnosti i emocionalnih promjena raspoloženja. Ta je dvojnost zamjetna već u tekstovima koji su gradili njegov duhovni svijet: s jedne je strane Biblija, koju je uvijek iznova čitao i o njoj meditirao, a s druge strane poezija Alphonsa de Lamartinea i *Faust* Johanna Wolfganga von Goethea, spjev prema kojemu je uostalom nastalo Gounodovo najpoznatije djelo, opera *Faust*.

Gounodova duhovna podvojenost ogleda se i u njegova dva skladateljska lica, budući da njegov opus velikim dijelom čine sakralna djela i djela za scenu. Istodobna težnja prema prirodnosti i teatralnosti izazivala je različite komentare, pa je kritika njegovim djelima često zamjerala pretjeranu sentimentalnost i jednostavnost, napose u sakralnoj glazbi. No čistoća Gounodova zbornog sloga jedna je od značajnih odrednica njegovih djela još od mladenačkih dana, a njezin je izvor skladateljeva očaranost *starim majstorima*, poput Palestrine i J. S. Bacha. Ugledajući se na njihovo pisanje za zbor, Gounod je stvorio vlastiti glazbeni izraz, obilježen mirnim, jednostavnim i izravnim harmonijskim progresijama koje zaokružuju pojedine glazbene misli. Tom je jednostavnošću Gounod izvukao harmonijsku pratnju iz pozadine, stavljajući je na istu razinu s melodijskom linijom, što je njegovo glavno sredstvo u postizanju određenog emocionalnog efekta.

Na području sakralne glazbe Gounod je bio plodan skladatelj: napisao je 21 misu, tri oratorija i veći broj kantata, moteta i manjih djela duhovnog ugođaja. U posljednjem životnom razdoblju, u znaku ponovnog proplamsaja vjere, nastaju njegovi duhovni oratoriji *La rédemption* i *Mors et vita*. Izveden na festivalu u Birminghamu 1882. godine, oratorij *La rédemption* otvorio je skladatelju da se predstavi engleskoj publici. Dok je razvoj oratorija u Francuskoj zaustavljen revolucionarnim potiskivanjem religije iz javnog života, britanska se publika prema djelima te vrste odnosila s istom mjerom religiozne ozbiljnosti kao i pri slušanju propovijedi, pa su izostajale uobičajenosti koncertnih izvedbi, kao što su pljesak i bis. Oratorijska djela zato su se izvodila u okolnostima koje ni po čemu nisu upućivale na kazalište. Uspjeh Gounodova oratorija *La rédemption* u Engleskoj i drugim zemljama potaknuo je novu narudžbu festivala u Birminghamu, gdje je godine 1885. izveden i oratorij *Mors et vita* (Smrt i život), posvećen papi Lavu XIII. Gounod je bio spriječen dirigitirati premijerom toga djela zbog optužbe za klevetu što ju je u Engleskoj izgubio od Georgine Weldon, bivše prijateljice i kolegice koja mu je zadavala probleme u privatnom i profesionalnom životu. Weldon je imala pravo dati uhititi Gounoda ako bi stupio na englesko tlo, zbog čega nije uspio ni primiti honorar za izvedbu toga djela. Usprkos tome, sama je kraljica Viktorija zatražila i financirala ponovnu izvedbu oratorija u koncertnoj dvorani Albert Hall 1886. Francuski skladatelj Camille Saint-Saëns smatrao je ironijom uspjeh takvog katolički obojenoga glazbenog djela na latinskom jeziku u Engleskoj. Pritom se rado prisjetio zgrade kada je oratorij *Mors et vita* u izvedbi s više od tisuću izvođača pozorno i očarano slušalo oko 8000 slušatelja. I u tom je trenutku za mnoge viktorijanske slušatelje Gounod bio dostojan nasljednik Händela i Mendelssohna.

Za oratorij *Mors et vita* Gounod je sam odabrao izvatke iz Vulgate, dodajući im druge sakralne tekstove katoličke crkve. „Može se postaviti pitanje zašto sam u naslovu stavio smrt ispred života. Ako u protjecanju vremena život prethodi smrti, u poretku vječnosti smrt je ta koja prethodi životu. Smrt nije ništa drugo doli kraj neprekinutog umiranja.” Djelo se sastoji od tri glavna dijela: *Mors* (Smrt), *Judicium* (Sud) i *Vita* (Život), međusobno povezana motivima što ih Gounod naziva *mélodie typique*, glazbenim frazama koje predstavljaju određene prikaze ili ideje. Posrijedi je motiv groze što je izaziva konačnost Posljednjega suda, motiv tuge i suza, motiv sreće blaženih te motiv koji najavljuje buđenje mrtvih.

Prvi dio, *Mors*, obuhvaća gotovo cijeli tekst rekvijema. U dijelove *Introitus* i *Kyrie*, povjerene zboru i kvartetu solista, uvodi dug instrumentalni prolog *adagio*. Kromatski pomaci stvaraju napetost te zajedno s dinamikom, koja mahom ostaje u *pianissimu* uz mjestimična nagla *crescenda*, izražavaju

suzdržanu i duboku bol. Kao što vječni spokoj donosi mir, tako je i nastup zbora obilježen blagošću nakon napetošću ispunjenog orkestralnog uvoda. Poslije pjevnog dijaloga kvarteta solista i drvenih puhača naglo nastupa zbor uz potporu trombona, koji cjelostepenim silaznim nizom u *forte* kao da najavljuju neumoljivost božanske pravde. Reducirani sastav orkestra, pokretna dvanaestostminska mjera i tonalitet B-dura prožimaju solistički nastup tenora *Inter oves locum praesta* osjećajem nade. Meka, polagana kadenca, zajedno s melodijom koja završava uzlaznim kretanjem, oslikava žudnju približavanja Bogu, što je u oštrm kontrastu s dramatičnim početkom dijela *Confutatis*. Tu se Gounod vraća kromatskom vođenju linija i tetrakordu unutar povećane kvarte kao izrazu boli i patnje prokletih. Dok zbor postaje glas osude, solisti kao da utjelovljuju glasove vjernih koji se molitvom obraćaju Bogu. Ta se misao nastavlja u dijelu *Pie Jesu*, pri čemu se dijalogu u kvartetu pridružuje oboa. U predgovoru notnom izdanju Gounod izdvaja njezinu liniju nazivajući je „melodijom tuge i suza koja se s pomoću durskog roda i promjene jednog tona pretvara u izraz utjehe i radosti”. Zajedno s kromatskim kretanjima u dionici soprana, ta melodija izražava bolnu žudnju za Božjom milošću, koja se u drugom dijelu ovoga stavka čini veoma blizu. Modulacija iz e-mola u istoimeni dur te kvartet koji se oslobađa homofonog sloga i s orkestrom prepušta ispreplitanju pjevnih linija, na kraju doista i donose osjećaj nade.

Taj se ugođaj nastavlja u solističkom nastupu soprana u dijelu *Agnus Dei*, koji počinje s čak pet simboličnih skokova za čistu kvintu. Interval čiste kvinte, kao kontrast napetostima kromatskih pomaka i intervalu tritonusa, za Gounoda je bio simbol stabilnosti, metafora za sigurnost u okrilju vjere. Ta se misao potvrđuje kad se u dionici soprana i prvih violina, nakon harmonijski napetog i uznemirujućeg nastupa zbora, koji kao da na trenutak prijeti razoriti to stanje ispunjeno mirom, pojavi *mélodie typique* koja izražava „radost blaženih”, obećavajući iskupljenje i vječno blaženstvo. Nakon pojavljivanja motiva boli i straha prokletih, u rekapitulacijskom *Epilogu* orkestar predvođen gudačkim korpusom iznosi *mélodie typique* koja evocira „suze i tugu”, ovdje transformiranu u melodiju zanosne radosti što je Gounod provodi sve do C-dura, simboličkog tonaliteta blaženstva i utjehe.

Drugi dio oratorija, *Judicium*, počinje „anđeoskim trubama o kojima sv. Pavao govori u jednoj od svojih poslanica Korinćanima”, koje kao da se približavaju iz daljine, donoseći s cijelim orkestrom vijest o Posljednjem sudu. Nakon recitativa baritona *Cum autem venerit*, koji najavljuje uskrsnuće, slijedi *Judex*, stavak koji se često izvodi samostalno. Gounodova skladateljska vještina tu se očituje u linearnom vođenju dionica širokog luka i velikog raspona. Zbor koji donosi himan, zajedno s raspjevanom linijom orkestra, čini svojevrsni duet

ispunjen zanosom u čast Onomu koji sjedi na tronu i Jaganjcu Božjem. „Kada Sin Čovječji dođe u slavi i sa svim svojim anđelima, sjest će na prijestolje svoje slave. Tada će se svi narodi okupiti pred njime, a on će, kao što pastir odvaja ovce od koza, pravednike postaviti sebi zdesna, a ostale s lijeve strane.“ (Matej 25: 31-46). Tu sliku Posljednjeg suda donose dva zadnja stavka, *Judicium electorum* i *Judicium rejectaneorum*, Sud odabranih i Sud odbačenih, u koje nas u oba slučaja uvodi recitativ baritona. Gounod se u dočaravanju blaženstva odabranih koristi sopranskim glasom i ženskim dijelom zbora, dajući naslutiti glasove anđela koji izražavaju dobrodošlicu blaženih u raj. Gudački dio orkestra i drveni puhači prate liniju zbora donoseći raspjevanu temu veličanstvenog Suca iz prethodnog stavka, a njihov meki zvuk pridonosi ugođaju mira i utjehe koje odabrani pronalaze u Kraljevstvu Božjem. S druge strane, strašnu osudu na vječni oganj utjelovljuje sekcija limenih puhaćih glazbala, dok zbor poput sudbonsne porote donosi vijest o vječnoj patnji prokletih.

Zadnji dio oratorija, **Vita**, temelji se na 21. poglavlju Otkrivenja i nosi, kao što i naslov kaže, *Visio Sancti Joannis* (viziju sv. Ivana). Gounod prozračnim orkestralnim slogom, dinamikom *pianissimo*, visokim registrom drvenih puhača i gudača u sva tri preostala stavka stvara ugođaj nebeskog spokoja i božanskog svjetla. Bariton utjelovljuje lik sv. Ivana koji recitativom i arijom prenosi svoju viziju kraja svijeta. *Sanctus*, isprva sličan po karakteru, donosi postupno bujanje sastava i zvuka. Zbor, koji se u prvom nastupu sastoji od samo šest izvođača po dionici, do kraja stavka naraste do šesteroglasja i s orkestrom, koji se prvi put nakon duljeg vremena pojavljuje u punom sastavu, dovodi do veličanstvene završnice, slaveći Boga koji vlada nad svime.

U Gounodovu oratoriju *Mors et vita* očituju se sve karakteristike zrelog i iskusnog skladatelja, koji vješto postiže izražajni raspon od iznimno oštarih i gotovo bolnih dijelova do prozračnih nebeskih pasaža. Iako će djelo večeras biti izvedeno u skraćenom obliku, slušatelji će moći doživjeti jednu od njegovih rijetkih izvedbi u našoj sredini.

PJEVANI TEKST I PRIJEVOD

PARS PRIMA – MORS

PROLOGUS

Horrendum est incidere in manus
Dei viventis.

REQUIEM

No. 1a – INTROITUS ET KYRIE

CORO

Requiem aeternam dona eis, Domine:
et lux perpetua luceat eis.

SOLO E CORO

Te decet hymnus, Deus, in Sion,
et Tibi reddetur votum in Jerusalem.

Exaudi orationem meam.
Ad Te omnis caro veniet.

Requiem aeternam dona eis, Domine:
et lux perpetua luceat eis.

Kyrie, eleison. Christe, eleison.
Kyrie, eleison.

No. 6 – SOLO – Tenore

Inter oves locum praesta,
Et ab aedis me sequestra,
Statuens in parte dextrâ.

No. 7 – CORO E QUARTETTO

Confutatis maledictis,
Flammis acribus addictis,
Voca me cum benedictis.

Ora supplex et acclinis,
Cor contritum, quasi cinis;
Gere curam mei finis.

DIO PRVI – SMRT

PROLOG

Strašno je upasti u ruke
Boga živoga.

REQUIEM

Br. 1a – UVOD I KYRIE

ZBOR

Pokoj vječni daruj im, Gospodine,
i svjetlost vječna neka im svijetli.

SOLO I ZBOR

Bože, Tebi dolikuje hvalospjev na Sionu,
Tebi se ispunja zavjet u Jeruzalemu.

Usliši moju molitvu.
Svaka put dolazi k tebi.

Pokoj vječni daruj im, Gospodine,
i svjetlost vječna neka im svijetli.

Gospodine, smiluj se. Kriste, smiluj se.
Gospodine, smiluj se.

Br. 6 – SOLO – Tenor

K ovcama me svojim kreni,
Među jarad ne daj meni,
S desne strane mene djeni.

Br. 7 – ZBOR I KVARTET

Kad potreseš grešnim svijetom,
Plamenu ga predaš kletom,
Zovni mene s vojskom svetom.

Molim u svoj sniženosti,
Srca puna skrušenosti:
Daj mi umrijeti u milosti.

No. 11 – QUARTETTO

Pie Jesu, Domine, dona eis requiem sempiternam. Amen.

No. 12 – SOLO (soprano) E CORO

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona eis requiem.

CORO

Lux aeterna luceat eis, Domine, cum sanctis Tuis, in aeternum; quia pius es. Requiem aeternam dona eis, Domine, et lux perpetua luceat eis.

EPILOGUS

PARS SECUNDA – JUDICIUM

No. 2 – TUBAE AD ULTIMUM JUDICIUM

No. 3 – RESURRECTIO MORTUORUM

SOLO – Baritono

Cum autem venerit Filius Hominis in majestate Suâ, et omnes angeli cum Eo, tunc sedebit super.

JUDEX

No. 4 – CORO

Sedenti in Throno, et Agno, benedictio, et honor, et gloria, et potestas, in saecula saeculorum.

Br. 11 – KVARTET

Milo duše pogledaj, pokoj vječni njima daj. Amen.

Br. 12 – SOLO (sopran) I ZBOR

Jaganjče Božji, koji oduzimaš grijehе svijeta, daruj im mir.

ZBOR

Svjetlost vječna svijetlila im, Gospodine, Tvojim svetima uvijek, jer Ti si milosrdan. Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna neka im svijetli.

EPILOG

DIO DRUGI – PRESUDA

Br. 2 – TRUBE KONAČNOG SUDA

Br. 3 – USKRŠNUĆE MRTVIH

SOLO – Bariton

Kad Sin Čovječji dođe u slavi i svi anđeli njegovi s njime, sjest će na prijestolje slave svoje.

SUDAC

Br. 4 – ZBOR

Onomu koji sjedi na prijestolju i Jaganjcu blagoslov i čast, i slava i vlast u vijeke vjekova.

JUDICIUM ELECTORUM

No. 5 – SOLO – Baritono

Et congregabuntur ante Eum omnes gentes; et separabit eos ab invicem, sicut pastor segregat oves ab haedis: et statuet oves quidem a dextris, haedos autem a sinistris.

Tunc dicet rex his qui a dextris Ejus sunt: Venite, benedicti Patris Mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi.

SOLO – Soprano

Beati qui lavant stolas suas in sanguine Agni.

No. 5a – CORALE

In memoriâ aeternâ erit justus; ab auditione malâ non timebit.

JUDICIUM REJECTANEORUM

No. 6 – SOLO – Baritono

Tunc dicet his qui a sinistris Ejus sunt:

CORO

Discedite a Me, maledicti, in ignem aeternum, qui paratus est Diabolo et angelis ejus. Nescio vos, unde sitis.

SOLO – Baritono

Et dicent intra se:

CORO

Ergo erravimus a viâ veritatis.

PRESUDA ODABRANIH

Br. 5 – SOLO – Bariton

I sabrat će se pred njim svi narodi, a on će ih jedne od drugih razlučiti kao što pastir razlučuje ovce od jaraca. Postavit će ovce sebi zdesna, a jarce slijeva.

Tada će kralj reći onima sebi zdesna: Dođite, blagoslovljeni Oca mojega! Primite u baštinu Kraljevstvo pripravljeno za vas od postanka svijeta.

SOLO – Soprano

Blagoslovljeni su oni koji peru haljine svoje u krvi Janjeta.

Br. 5a – KORAL

U vječnome će spomenu biti pravednik; žalosne se vijesti neće bojati.

PRESUDA ODBAČENIH

BR. 6 – SOLO – Bariton

Zatim će reći i onima slijeva:

ZBOR

Odlazite od mene, prokleti, u oganj vječni, pripravljen đavlu i anđelima njegovim. Ne znam odakle ste.

SOLO – Bariton

I oni rekoše u sebi:

ZBOR

Zato i zalustasmo s puta istine.

PARS TERTIA – VITA

VISIO SANCTI JOANNIS

LACRYMAE, DOLOR, MORS, AMPLIUS
NON EXSTABUNT

No. 5 – QUARTETTO

Et absterget Deus omnem lacrymam
ab oculis eorum. Et mors ultra non erit,
neque luctus neque clamor, neque dolor
erit ultra; quia prima abierunt.

No. 1 – SOLO – Baritono

Et vidi Coelum novum, et Terram novam,
primum enim Coelum et prima Terra
abierunt. Et Mare jam non est.

JERUSALEM COELESTIS

No. 2 – SOLO – Baritono

Et ego Joannes vidi sanctam civitatem,
Jerusalem novam, descendentem de
coelo a Deo, paratam sicut sponsam
ornatam viro suo.

No. 3 – CORO

Sanctus Dominus Deus omnipotens, Qui
erat, et Qui est, et Qui venturus est.

DIO TREĆI – ŽIVOT

VIZIJA SVETOG IVANA

SUZE, BOL, SMRT, VIŠE SE NEĆE VIDJETI

Br. 5 – KVARTET

I otrt će im svaku suzu s očiju
te smrti više neće biti,
ni tuge, ni jauka, ni boli više neće biti
jer – prijašnje uminu.

Br. 1 – SOLO – Bariton

I vidjeh nebo novo i zemlju novu;
jer prvo nebo i prva zemlja prodoše.
I mora više nema.

NEBESKI JERUZALEM

Br. 2 – SOLO – Bariton

I vidjeh grad sveti, Jerusalem novi, gdje
silazi od Boga s neba, pripravljen kao
zaručnica, ukrašena zaručniku svojemu.

Br. 3 – ZBOR

Gospodin Bog, Svevladar. Onaj koji bijaše,
koji jest i koji dolazi.

Prijevod preuzeti

- iz zbirke crkvenih himni, u prijevodu Milana Pavelića
- iz online Biblije s portala Kršćanska sadašnjost www.ks.hr

Nakladnik: Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog

Za nakladnika: Dražen Sirišćević, ravnatelj

Producenti programa: Ana Boltužić i Hrabren Dobrotić

Urednica: Ana Boltužić

Autorice teksta: Sara Blažev i Marija Katarina Jukić,
studentice 4. g. integriranog studija muzikologije (MA);
mentor: Dalibor Davidović, izv. prof. dr. sc. (MA)

Lektorica: Rosanda Tometić

Oblikovanje i grafička priprema: Marija Korotaj

Dizajn naslovnice: Ljubica Golubić, Stella Grabarić i
Marijana Šimig, studentice 3. g. preddiplomskog studija
vizualnih komunikacija (AF, SD);

mentor: Ivan Doroghy, red. prof. art. (AF, SD)

Tisak: Intergrafika TTŽ d. o. o., Zagreb

Naklada: 450 primjeraka

Cijena: 20 kuna

www.lisinski.hr

LISINSKI
ARIOSO
GLAS ZA
LISINSKI
NEPROCIJENJIV DOŽIVLJAJ!

EKATERINA
SIURINA
sopran
CHARLES
CASTRONOVO
tenor

LISINSKI
ARIOSO
GLAS ZA
LISINSKI
NEPROCIJENJIV DOŽIVLJAJ!

24. TRAVNJA 2017.

Zagrebačka filharmonija
Tonči Bilić, dirigent

Jedna od odlika velikih opernih pjevača je i ona tajnovita kemija koju sa svojim partnericama i partnerima stvaraju na pozornici, a katkad ljubav i strast među njima postaje i dio njihovih života. Rуска sopranistica Ekaterina Siurina i američki lirski tenor Charles Castronovo zasebno su izgradili velike karijere koje ih danas čine mamcem za publiku najvećih svjetskih opernih kuća. Ali kad pjevački par svoju umjetničku suradnju okruni i brakom, njihovi se talenti i snage na osobito čudesan način nadopunjuju i umnažaju. Upravo su zato Siurina i Castronovo jedan od najzvrstnijih opernih parova današnjice. Svoju će magiju na pozornici Lisinskog predstaviti uz orkestar Zagrebačke filharmonije u još jednoj blistavoj gala-večeri druge sezone ciklusa *Lisinski arioso*.

Cijene ulaznica: 190, 210, 230 kn

7. SVIBNJA 2017.

BO SKOVHUS bariton

Stefan Vladar glasovir

Za razliku od opere, gdje veliki pjevači blistaju usred velikih orkestralnih partitura uz pomoć kazališne čarobne mašinerije, umjetnost solo popijevke asketska je disciplina, svetište u koje i najveći pjevači ulaze sa strahopoštovanjem. *Lied* je posljednja i najteža provjera muzikalnosti, kreativnosti, umjetničke uvjerljivosti i umjetničke posvećenosti najvećih glásova. Veliki danski bariton Bo Skovhus i fantastični austrijski pijanist Stefan Vladar već su godinama na tom polju jedan od najboljih svjetskih tandema. Osobito izvedbom čudesne Schubertove *Lijepo mlinarice*, publiku ostavljaju bez daha, a kritiku bez riječi. Recital te dvojice umjetnika stoga će biti osobit doživljaj u novoj sezoni ciklusa *Lisinski arioso*.

Cijene ulaznica: 190, 210, 230 kn

LISINSKI
SUBOTOM
UVIJEK
LISINSKI
NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ!

GRAD ZAGREB

PEUGEOT

ZAGREB
Wyspa

KONCERTNA DVORANA CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ INVALUABLE EXPERIENCE